

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Clani Zadružne zveze dobivajo list brezplačno.
Cena lista za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kromi;
za četrt leta eno kromo; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. aprila 1904.

Poštno-hran. št. 849.872

ZADRUGA

Zvezina skupščina

dne 7. aprila 1904.

(Nadaljevanje.)

Pojedini zastopniki izražali so svoje mnenje o centralizaciji vsega slovenskega zadrugištva.

Noben zastopnik ni oporekal centralizaciji, le glede izvršitve so bila različna mnenja.

Ideja centralizacije živi in bo tudi prodrila; naš skupni namen mora biti: osredotočiti in zediniti gospodarske sile našega naroda.

Kdor nasprotuje ideji, da se združijo vse slovenske zadruge v veliko mogočno zvezo, ki naj bo seveda v Ljubljani, nasprotuje tudi temu namenu.

S tega stališča omenja poročevalec vstanovitev „Goriške zveze“, kojo z britkostjo pozdravlja kot prvo novo konkurentinjo, nastalo z naše srede, a za našim hrbtom, ki je tudi za našim hrbtom pri naših zadrugah agitirala, če ravno se je prej omenjena enketa izrekla proti tej agitaciji. (Da se je tudi od neke druge strani zahrbtno agitiralo pri naših članicah — z dopisnicami itd. — je g. poročevalec zamolčal.)

Svoje poročilo končal je g. dr. Krek z besedami, da moramo za drugarji iskati, kar nas združuje, a ne, kar nas razdružuje.

Skupščinarji so poročilu živahno pritrjevali in ga soglasno odobrili.

3. točka dnevnega reda.

Ta zvezina skupščina imela je v prvi vrsti namen konstituirati zvezo na podlagi novih pravil.

Zvezino načelstvo je pa hotelo tej skupščini predložiti tudi že računski zaključek zveze za l. 1903., radi tega je postavilo na dnevni red kot 3. točko: „Potrjenje letnega računa in bilance.“

C. kr. poljedeljsko ministerstvo pa še do danes ni odredilo izplačila že nam dovoljene podpore za l. 1902. in za l. 1903., koje še spadajo v račun za preteklo dobo, radi tega se računi še niso popolnoma zaključili in torej 3. točka dnevnega reda odpade.

Nadaljna točka dnevnega reda: „Konstituiranje na podlagi novih pravil“ — bila je, kakor smo že omenili, glavni namen skupščine.

Skupščina sklenila je soglasno, da se volitve vrše z vsklikom in je volila v odbor sledeče gospode:

1. Belec Ivan, župan in posestnik v Št. Vidu nad Ljubljano.

2. Demšar Franc, deželni poslanec in trgovec v Češnjici pri Železnikih.

3. Grafenauer Franc, deželni poslanec in posestnik v Št. Štefanu ob Zili, Koroško.

4. Jaklič Franc, deželni poslanec, učitelj in pos. v Dobropoljah.

5. Jeglič Josip, posestnik v Ljubljani.

6. Jurčič Josip, dekan in veleposestnik v Št. Lenartu v Slov. Goricah, Štajersko.

7. Korošec Anton Pad., urednik v Mariboru, Štajersko.

8. Dr. Krek Jan. Ev., deželni poslanec in profesor v Ljubljani.

9. Dr. Laginja Matko, poslanec in odvetnik v Pulju.

10. Dr. Lampe Evgen, duhovnik v Ljubljani.

11. Sila Matija, dekan v Tomaju na Krasu, Goriško.

12. Stanovnik Ivan, posestnik v Horjulu.

13. Šiška Josip, knezoškofijski kancelar v Ljubljani.

14. Dr. Šusteršič Ivan, državni in deželni poslanec, odvetnik v Ljubljani.

15. Žumer Jakob, posestnik in podjetnik v Sp. Grabnu št. 25. pri Gorjah.

V nadzorstvo volila je skupščina sledeče gospode;

1. Hladnik Ivan, župnik v Trebelnem.

2. Jarc Josip, veleposestnik v Medvodah.

3. Lavrencič Anton, kapelan v Cirknici.

4. Rihar Valentin, trgovec v Polhovem Gradcu.

5. Dr. Schweitzer Viljem, deželni poslanec in odvetnik v Ljubljani.

Zvezino načelstvo.

Na zvezini skupščini dne 7. aprila 1904. izvoljeni odbor volil je v načelstvo sledeče gospode:

1. Dr. Krek Janez Ev., predsednik.

2. Jeglič Josip, I. podpredsednik in ravnatelj.

3. Šiška Josip, II. podpredsednik.

4. Belec Anton, prisednik.

5. Dr. Lampe Evgen, prisednik.

Zvezino nadzorstvo.

Na zvezini skupščini dne 7. aprila 1904 izvoljeno nadzorstvo izvolilo je iz svoje srede načelnikom gosp. dr. Schweitzer Viljem in podnačelnikom gospoda Hladnik Ivan.

Mesečni izkazi.

Te dni pričeli smo z razpošiljanjem tiskovin za „Mesečne izkaze.“

Prosimo nujno, da nam pošljajo vse članice redno mesečne izkaze.

Tiskovine za „Centralno blagajno“.

Vsled spremembe naše tvrdke morali smo premeniti seveda tudi vse naše tiskovine. Tiskovine za „Centralno blagajno“ z opetnim navodilom razpošljemo te dni.

Razglašanje računskih zaključkov.

Ker morajo biti vsi računski zaključki in bilance do konca junija razglašeni, pozivamo vse svoje članice, da nam določijo takoj svoje računske zaključke.

K članku „Snujmo bikorejske zadruge“.

K zadnjemu članku pod gornjim naslovom, bi si usojali povedati nekatere misli. Ne samo kranjski, ampak tudi drugi okraji trpe močno pomanjkanje na lepih juncih. Če gremo na naše semnje, kakšna žalostna slika živinorejskih razmer nas srečava povsodi! Po velikih posestvih najdemo krasno govedo, toda v obče je stanje zelo žalostno. Po vaseh, pri manjših in večjih kmetih, vidiš še na kope zakrnjele, mršave, umazane, revne živine, po zimi sestradane, po leti lakirane od driske, tako, da ne prinaša skoro nič haska in komaj poplača krmo. Živina slabega plemena se slabo redi, nemarno glešta in je v sramoto našemu kmetijstvu.

Vlada je že davno spoznala potrebo povzdige živinoreje, živina se odlikuje pri letnih ogledovanjih, izdale so se postave o reji bikov in njih rabi, toda vse zastoj, črke so ostale mirno na popirju in nihče se ne meni zanje.

Kaj je temu vzrok? Gosp. R. v 4. št. letošnjega „Kmetovalca“ navaja kot glavni vzrok to, da se bikoreja pač ne izplača, ker je pristojbina za spuščanje 60 do 80 vin. mnogo premajhna. Zato vidimo po vaseh take mačke, ki ne zaluzijo imena junec in ki se rabijo nasproti vsaki pameti tolikokrat na dan, kolikorkrat kdo prižene kravo. Da se potem krava ubreji šele šesti ali sedmikrat je čisto naravno.

Zato svetuje gosp. R. naj se zviša junčevina na K 1.60 do K 2. Potem se bodo začeli živinorejci veliko bolj zanimati za to rejo, potem bo mogoče tudi kupovati bike žlahtnih plemen, mej katerimi se od zadnjih časov najbolj priporoča lepo belo-rumeno simodolsko plemo, potem bo tudi mogoče pokladati bikom oves in sploh močna krmila, ki naj bike vzdržujejo pri dobri plemenski moči.

Z vsa vneto pritrjujemo temu predlogu za zvišanje junčevine, potem bi bilo pomagano na dve strani, bikorejec bi prejel s povišano junčevino primerno plačilo za svoj trud in potrebno odškodnino za rejo in strežbo, živinorejce pa čaka od povišane junčevine tudi korist in sicer ta, da bodo od zadostnih in lepih bikov, ki se bodo redili v njih okolici dobivali veliko lepše vspehe pri svoji reji, vspehe, ki se po svoji vrednosti ne dajo primerjati z malenkostno vsoto, ki jo bodo morali plačevati v povišani junčevini.

Če se pri lepih mrjascih in plemenitih žrebcih pobirajo neprijetno višje pristojbine za spuščanje, zakaj bi tega ne storili pri bikih? Tako „Kmetovalec“.

Toda prepričani smo, da je pri naših ljudeh to vse le bob v steno. Če je ta junec malo dražji, gonili bodo vsi k njegovemu tekmeču, ki je za nekaj vinarjev cenejši. To je ena. Druga pa je ta: Za zboljšanje živinoreje je treba lepih, žlahtnih bikov, v prvi vrsti simodolskega plemena. A ti stanejo že v polovični ceni pri naši kmetijski družbi še vedno po 350 do 400 K. In 400 K vagati za negotovo stvar je težka reč. Zato odobravaje vse, kar je rečeno zgoraj le še dostavljamo: v združenju je moč, kar posameznik težko izvrši, to je zadrugi lahkota. Vsled tega z veseljem pričakujemo v „Narodnem Gospodarju“ natančnejših navodil o snovanju in vodstvu bikorejskih zadrug. Koliko jih imajo že po Nemškem!

L. 1902 so jih našteali 707 z 197.567 glavami goveje živine. In to število se od leta do leta množi. Imajo sicer po Nemškem tudi zadruge za rejo druge živine: i konj, ovac, koz, prašičev, a najbolj potrebne so po njihovi izkušnji one za rejo goveje živine. Take zadruge ustanavljajo povsodi tam, kjer je živina po večini v vrsti že izravnana, po većin

enega in istega plemena. Če je pa živina zelo mešana, pa napravijo najprej bikorejske postaje in pozneje šele živinorejske zadruge. Pri živinorejskih zadrugah je namen ustanovitve lahko četvoren in sicer:

1. čisto pleme tudi za naprejši rediti čisto;

2. domačo deželsko pasmo, ki je z drugim plemenom že bolj ali manj močno pomešano zopet spraviti k veljavi s parjenjem takih živalij, ki so prvotni značaj najbolj ohranile;

3. pleme, ki sicer ni čisto, a vendar precej enakomerno z dovajanjem nove, sveže krvi zboljšati in ga privesti do čistega plemena;

4. s pomočjo čistokrvnih živali ustanoviti skoraj čisto pleme.

Prva podlaga in predpogoj za ustanovitev živinorejskih zadrug je ta, da imajo veliki okraji kolikor moč enakoplemenske junce.

— 0 —

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

B. Bistrica, h. i. p. (12. 4.)	K	2047.—
Rečica, lj. " " " "	"	8000.—
Št. Peter, " " " "	"	3000.—
B. Bistrica, " " " (13. 4.)	"	1002.—
Buzet, društvo za štednjo i zajmove	"	669.04
Trnovo, h. i. p. (14. 4.)	"	2000.—
" " " " (15. 4.)	"	2500.—
Šebrelje, p. " " "	"	2000.—
Št. Rupert, h. i. p. " " "	"	4000.—
Hrenovice, " " " "	"	1200.—
Preska, " " " "	"	491.—
B. Bistrica, " " " "	"	1110.—
" " " " " " "	"	4088.—
Mošnje, " " " "	"	7.12
Št. Peter, " " " "	"	2000.—
Škocijan, " " " "	"	1000.—
Jesenice, " " " "	"	1500.—
Renče, " " " (16. 4.)	"	4000.—
Horjul, " " " "	"	500.—
Škocijan, " " " "	"	1000.—
Rovte, " " " "	"	800.—
Sv. Kunigunda, hr. i. p. " " "	"	400.—
Preddvor, " " " "	"	400.—
Smlednik, " " " "	"	84.—
Sežana, " " " (17. 4.)	"	800.—
B. Bistrica, " " " "	"	1435.—

Semič, h. i. p. (12. 4.)	K	1500.—
Gojzd, " " " "	"	217.—
Tržišče, " " " (19. 4.)	"	1000.—
B. Bistrica, " " " "	"	7818.—
Rečica, lj. " " " "	"	7700.—
Frankolovo, pos. " " "	"	500.—
B. Bistrica, h. i. p. " " "	"	1311.91
Gore, " " " "	"	5822.99
Škofja, lj. " " " (20. 4.)	"	2200.—
Št. Jur o. j. ž. " " " "	"	2500.—
D. M. v Polji, " " " (21. 4.)	"	400.—
Rovte, " " " "	"	1000.—
Medulin, dr. za št. in z. " " "	"	1000.—
Semič, h. i. p. (22. 4.)	"	2500.—
Bled, " " " "	"	2000.—
Žužemberk, " " " (23. 4.)	"	1000.—
Struge, " " " "	"	1800.—
Ribnica, " " " "	"	10000.—
Tržič, " " " "	"	1000.—
B. Bistrica, " " " "	"	1879.—
Črni vrh, " " " "	"	2000.—
Trnovo, " " " (24. 4.)	"	2000.—
Sorica, " " " "	"	1730.—
Leskova pri Gor. vasi, h. i. p. " " "	"	600.—
Leskovec pri Krškem, hran. in pos. " " "	"	1500.—
Frankolovo, pos. " " "	"	406.—
Trnovo, h. i. p. (27. 4.)	"	3000.—
" " " " " " "	"	2000.—
Knežak, " " " "	"	1400.—

Seme pravega Kašelskega zelja

— lastni pridelek, kaljivost zjamčena — katero naredi lepe trde in debele glave, prodaja 2 dkg za 80 v. Ig. Mercina posestnik v Zg. Kašlju p. Zalog pri Ljubljani. Naročilo je ob enem pridejati naročnino. To zelje je priznано najboljša vrsta za naše kraje kar dokazujejo mnogobrojna pohvalna pisma mojih naročnikov.

Naslov: Ig. Mercina Zg. Kašel pošta Zalog.

1000—1200 jablanovih debelc

dobre vrste cepljene 2—3 leta stare. Cena od 40—60 vin. postaja Škofja Loka. — Marija Jenko, Lipca pri Škofji Loki.

Najbolje istersko vino

prideluje se, kakor znano, v Tinjanu.

Kdor hoče to izbrano kapljico kupiti, naj se obrne direktno na "Tinjansko društvo za štednjo i zajmove" ali pa na upravitelja tega društva gosp. Šime Defar v Tinjanu.

Lajca za valjenje od plem. kur.

1. Plumut-Rocks, 2. Hudan z velikim čopom, 3. Srebrnovratne in 4. Bele Dorking, 5. Bele Taljane, 6. Velike viandot, 7. Srebrnoprižne in 8. Zlatoprižne Hamburžanke tucet za 5 kron. Purja jajca ena 80 v., od velikih laških gosi ena 1 krono. Velike francozke Kuncce (zajce) po 3 do 6 kron enega prodaja Ivan Kranje v Št. Ilju p. Velenje — Štajersko. 219 6—3

Pozor!

„Gospodarska zveza“ sprejema naročila za domače lanene preše (tropine) po 19 K za 100 kg brez vreče.

Priporočajo se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov. Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Dobro izvežban sirar in mlekar

kateri razume tudi nekoliko knjigovodstva in računstva, dobi dobro službo. Naslov pove Gospodarska Zveza v Ljubljani.

»Kmetijsko društvo v Vipavi«

ima na prodaj še 3000 amer. ključev R. portalis za suho cepljenje sposobnih po 14 kron za tisoč, do 20 000 amer. ključev za bilfanje po 5 kron tisoč, 350 kom. cepljenih trt bel. burgundec in 400 komadov silvanca po 20 vin. kom. 221 6—2

Staro dobro ohranjeno

in nepokvarjeno mlekarstvo orodje, kakor „Alfa“ posnemalnik, kateri posname v 1 uri od 100 do 200 litrov mleka in k temu potrebne vrče itd. kupi po ne pretirani ceni: Jakob Malavašič, posestnik, Št. Jošt nad Vrhniko.

206 20—7

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Hranilnica in posojilnica v Sorici,

reg. zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 —, v l. 1903 prirastlo 23, odpadlo 0, koncem leta 23.

Deleži: začetkom leta K —, v upravnem letu prirastlo K 46, odpadlo K 0, koncem leta K 46; odpovedano: 2.

Denarni promet: K 122.685-70.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	46	—	Vzdignjene hranilne		
Hranilne vloge . .	52 325	31	vloge	5.350	58
Vrnjena posojila .	1.300	—	Dana posojila . .	11.700	—
Vrnjeni nal. denar .	6.300	—	Naložen denar . .	42 612	68
Obresti nal. denarja	1.000	15	Inventar premični .	265	50
Plač. obr. od posojil	334	36	Obresti hranil. vlog		
Upr. in uradni prisp.	14	03	izplačane	13	90
Pristopnine	23	—	Obr. hranilnih vlog		
			kapitalizovane . .	1.137	72
			Upr. in uradni stroški	47	67
			Obresti posojil povr-		
			njene	14	80
			Delež pri „Gospodar.		
			zvezi“	200	—
	61.342	85		61.342	85

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	10.400	—	Deleži	46	—
Naložen denar . .	36.312	68	Hranilne vloge s ka-		
Inventar premični .	265	50	pitaliz. obrestmi .	46.974	73
Vrednost kolekov .	10	—	Predpl. obr. izposojil	40	50
Delež pri „Gos. zv.“	200	—	Čisti dobiček . . .	126	95
	47.188	18		47.188	18

Posojilnica v Sv. Križu pri Kostanjevici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za peto upravno leto 1903.

Člani: stanje začetkom leta 575, v upravnem letu prirastlo 109, odpadlo 64, koncem leta 620.

Deleži: začetkom leta K 6.808, v upravnem letu prirastlo K 1.740, odpadlo K 768, koncem leta K 7.780; odpovedano: 14.

Denarni promet: K 233.156-93.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	1.740	—	Deleži	768	—
Hranilne vloge . .	66 149	86	Vzdignjene hranilne		
Vrnjena posojila .	36 200	59	vloge	33 375	30
Plač. obr. od posojil	9.278	99	Dana posojila . .	73 028	—
Upr. in uradni prisp.	126	32	Obr. hr. vlog izplač.	848	11
Zamudne obresti .	14	38	Upr. in uradni stroški	1.502	13
Pristopnine	218	—	Rentni davek in ne-		
Gotov. začetkom leta	9.830	83	posr. pristojbine .	76	42
			Gotov. 31. dec. 1903	13.961	01
	123 558	97		123 558	97

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	160.727	98	Deleži	7.780	—
Naložen denar . .	1.080	—	Hranilne vloge s ka-		
Inv. prem. 10% odp	262	98	pitaliz. obrestmi .	162 223	43
Zaostale obr. posojil	164	53	Predpl. obr. posojil	1.796	98
Gotov. 31. dec. 1903	13 961	01	Rezervni sklad . .	2.945	95
	176.196	50	Čisti dobiček . . .	1.450	14
				176 196	50

Ljudske hranilnica in posojilnica v Škofji Loki,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 —, v letu 1903 pristopilo 34, izstopilo 0; koncem leta 34.

Deleži: začetkom leta K —, v upravnem letu prirastlo K 170, odpadlo K 0, koncem leta K 170; odpovedan: 0.

Denarni promet: K 191.156-27.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	170	—	Vzdignjene hranilne		
Hranilne vloge . .	89.973	32	vloge	7 338	—
Vrnjena posojila .	1.040	—	Dana posojila . .	10 530	—
Vrnjeni nalož. denar	3.000	—	Naložen denar . .	71 790	82
Obresti nal. denarja	1.390	82	Inventar nepremični	959	38
Plač. obr. od posojil	270	87	Obr. hranilnih vlog		
Upr. in uradni prisp.	32	15	izplačane	—	47
Pristopnine	68	—	Obr. hr. vlog kapital	1.446	14
Prehodni	852	50	Obresti posojil povr-		
			njene	1	30
			Upr. in urad. stroški	100	—
			Prehodni	1 192	50
			Rentni davek in ne-		
			posredne pristojb.	2 439	05
	96.797	66		96.797	66

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	9.490	—	Deleži	170	—
Naložen denar . .	68 790	82	Hranilne vloge s ka-		
Inv. prem. 5% odp.	911	43	pitalizov. obrestmi	82.635	32
Delež pri „Gosp. zv.“	1.000	—	Predplačane obresti		
Vrednost kolekov .	11	94	posojil	85	45
Nepovr. prehodni .	340	—	Čisti dobiček . . .	92	47
Gotov. 31. dec. 1903	2.439	05			
	82.983	24		82.983	24

Hranilnica in posojilnica na Trebelnem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 135, v l. 1903 pristopilo 38, izstopilo 8; koncem leta 165.

Deleži: začetkom l. 1903 K 270, v upravnem letu prirastlo K 76, odpadlo K 16; koncem leta K 330; odpovedano: 8.

Denarni promet: K 170.934 77.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Deleži	76	—	Deleži	16	—	Posojila	45.374	67	Deleži	330	—
Hranilne vloge	52 749	35	Vzdignjene hranilne vloge	22 373	75	Naložen denar	29.425	71	Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	76.422	48
Vrnjena posojila	12.039	33	Dana posojila	17 250	—	Inventar premični	447	55	Pedpl. obresti posojil	22	41
Vrnjeni nal. denar	16.500	—	Naložen denar	44 200	—	Zaostale obr. posojil	1.009	59	Rezervni zaklad	348	86
Obresti nal. denarja	725	71	Inventar premični	40	—	Vrednost tiskovin	35	04	Obresti rez. zaklada	15	66
Plač. obr. od posojil	1.957	47	Tiskovine	35	04	Deleži	204	—	Čisti dobiček	470	48
Upr. in uradni prisp.	18	96	Obr. hranilnih vlog izplačane	209	75	Got. koncem l. 1903	1.103	07			
Pristopnine	38	—	Upr. in uradni stroški	19	32						
Darilo	2	—	Rentni davek in neposredne pristojb.	21	28						
Koleki	17	30	Za koleke	25	—						
Got. začetkom l. 1903	1.894	80	Got. koncem l. 1903	1.103	07						
	86.018	92		86.018	92		77.609	89		77.609	89

Hranilnica in posojilnica na Vrhniki,

reg. zadruga z neomejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 225, v upravnem letu pristopilo 34, izstopila 2, koncem l. 1903 257.

Deleži: začetkom leta K 1.125, v upravnem letu prirastlo K 170, odpadlo K 10, koncem leta K 1.285; odpovedano: 6.

Denarni promet: 817.714 81.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Deleži	170	—	Deleži	10	—	Posojila	150 693	27	Deleži	1.285	—
Hranilne vloge	188.755	79	Vzdignjene hranilne vloge	61.581	45	Naložen denar	216.176	89	Hranilne vloge s kapitaliz. obrestmi	369 277	94
Vrnjena posojila	24 743	97	Dana posojila	76 838	39	10% odpis	344	62	Predp. obresti posojil	576	46
Vrnjeni nal. denar	167.600	—	Naložen denar	253 814	22	Zaost. obr. izposojil	1.163	53	Rez. zaklad	197	60
Obr. nalož. denarja	8 214	22	Obr. hranilnih vlog izplačane	407	11	Gotov. 31. dec. 1903	3 380	54	Čisti dobiček	421	85
Plač. obr. od posojil	5 383	01	Obr. hranilnih vlog kapitalizovane	12 464	10						
Upr. in uradni prisp.	346	63	Upravni in uradni stroški	2.050	37						
Pristopnine	34	—	Gotovina 31. decem. 1903	3.383	53						
Gotov. začetkom leta	15.301	55									
	410.549	17		410.549	17		371.758	85		371.758	85

Kmetijskega društva v Ratečah,

reg. zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 92, v upravnem letu pristopilo 6, izstopilo 0, koncem leta 98 s vplačanimi deleži v znesku K 3.855; odpovedano: 3.

Denarni promet: K 68.551 49.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
K	h		K	h		K	h		K	h	
Blag. preost l. 1902	329	43	Vrnjena izposojila	1.210	—	Vrednost blaga	4 711	88	Deleži	3 855	—
Vplačani deleži	194	—	Izdatki za blago	29.403	77	Terjatve na blagu pri združnikih	4.717	34	Izposojila	2.050	—
Pristopnine	12	—	Voznina	1.050	22	Vr. prem. inventarja	442	13	Dolg na blagu nezad	3.451	36
Izposojila	1 200	—	Užitnina	72	74	Delež pri „G zvezi“	200	—	Rez. zaklad 4%	1.553	72
Prejemki za blago	33.171	80	Inventar premični	10	60	Gotov. konec l. 1903	1.262	97	Čisti dobiček	424	24
			Davki	62	15						
			Upravni stroški	1.397	78						
			Obresti deležev in izposojil	437	—						
			Gotov. konec l. 1903	1.262	97						
	34.907	23		34.907	23		11 334	32		11.334	32

Kmetijska zadruga za Slovenjgradec in okolico,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: začetkom leta 320, v upravnem letu pristopilo 9, izstopilo 21; koncem leta 308 s vplačanimi deleži v znesku K 1.535—; odpovedano 0.

Denarni promet: K 176.114-28.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1902	1.623	71	Izplačani deleži . .	119	—	Vrednost blaga . .	16.724	34	Deleži	1.535	—
Vplačani deleži . .	10	—	Vrnjena izposojila . .	5 410	—	Terjatev na blagu pri			Neizpl. obr. deležev	158	95
Pristopnine	14	—	Izdatki za blago . .	73.449	06	zadruž. in nezadr.	2 548	80	Izposojila	18.700	—
Izposojila	2.000	—	Voznina	1.653	16	Vred. neprem. inven.	37 980	55	Dolg na blagu zadr.		
Prejemki za blago . .	85.245	73	Užitnina	721	48	prem.	1.021	17	in nezadružnikom	16.935	62
Najemnina	366	—	Inventar premični . .	126	15	Naložen denar, . .	53	36	Dolg na obr. izposojil	902	56
Vrnjeni nal. denar .	72	—	Davki	338	82	Gotov. 31. dec. 1903	924	89	Dolg na poslojpu	18.974	18
			Upravni stroški . .	3.033	66				Rezervni zaklad . .	1.141	63
			Obresti od izposojil .	1 480	14				Čisti dobiček 1903 .	905	17
			Poprava poslojpu . .	1.836	49						
			Vrnjeni naloženi de-								
			nar	22	—						
			Plačali dolg na po-								
			slojpu	216	59						
			Gotov. 31. dec. 1903	924	89						
	89.331	44		89.331	44		59.253	11		59.253	11

Kmetijsko in konsumno društvo v Št. Juriju ob juž. železnici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: koncem leta 1902 445, v upravnem letu pristopilo 22, izstopili 3, koncem leta 464 s vplačanimi deleži v znesku K 1.576—; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 139.426-88.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost l. 1902	2.046	76	Izplačani deleži . .	18	—	Naložen denar . .	200	—	Deleži	1.576	—
Vplačani deleži . .	26	—	Izdatki za blago . .	60 800	42	Vrednost blaga . .	19.248	04	Neizpl. obr. deležev	20	—
Pristopnine	43	—	Voznina	1 233	57	Terjatev na blagu pri			Izposojila	22 820	—
Prejemki za blago . .	65 156	13	Užitnina	900	24	zadružnikih	3.082	51	Dolg na blagu nezad.	1.797	49
Vzdignj. nalož. denar	2 600	—	Inventar nepremični .	17	—	Terjatev na blagu pri			Rezervni zaklad, %	827	38
Upravni prispevki .	4	20	Upravni stroški . .	2 200	70	nezadružnikih . .	2.362	20			
			Obresti deležev in iz-			Vredn. prem. invent.	864	05			
			posojil	1.280	86	Prehodni	178	60			
			Naložen denar . .	2 600	—	Zguba	280	17			
			Gotovina konec leta			Got. koncem l. 1903	825	30			
			1903.	825	30						
	69.876	09		69.876	09		27.040	87		27.040	87

Kmetijsko društvo v Velikih Laščah,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1903.

Člani: koncem l. 1902 351, v upravnem letu pristopilo 34, izstopila 2, koncem leta 383 s vplačanimi deleži v znesku K 1.289—; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 158.666-34.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost l. 1902	7	05	Izplačani deleži . .	60	—	Vrednost blaga . .	18 662	79	Deleži	1.289	—
Vplačani deleži . .	20	—	Vrnjena izposojila . .	4.503	36	Terjatev na blagu pri			Neizpl. obr. deležev	38	50
Pristopnine	60	—	Izdatki za blago . .	69 434	11	zadružnikih	7.653	60	Izposojila	10.521	88
Izposojila	4.125	24	Voznina	2.094	96	Vredn. prem. invent.	672	43	Dolg na blagu nezad.	14.109	40
Prejemki za blago . .	75.239	10	Užitnina	201	23	Naložen denar . .	402	—	Dolg na obr. od izpos.	351	22
			Inventar premični . .	26	60	Predplač. najemnina	21	—	Rezervni zaklad, %	690	92
			Davki	38	40	Got. koncem l. 1903	236	44	Čisti dobiček . . .	647	34
			Upravni stroški . .	2 376	91						
			Obresti deležev in iz-								
			posojil	479	38						
			Gotov. 31. dec. 1903	236	44						
	79.451	39		79 451	39		27.648	26		27.648	26

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec februar 1904.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna ?															
Beram ?															
Blagovica	3002	38	2049	74	5256	58	2870	88	662	18	1360	—	40	—	134
Bled za blejski kot	8270	32	12143	—	20413	32	6572	40	4133	—	100	—	1250	—	98
Bloke	21978	33	18865	65	40843	98	7699	22	16068	71	2520	—	2712	54	295
Borovnica	57042	78	55613	91	112656	69	19559	31	29400	74	1124	—	1559	80	210
Buzet ?															
Cerklje	14019	63	10111	71	24131	34	9593	76	161	65	3750	—	1762	—	?
Cerknica	28227	09	16353	35	44580	44	16731	62	12926	03	3000	—	3820	—	543
Cerkno ?															
Čatež	6511	54	6813	79	13325	33	5920	—	—	—	2300	—	—	—	16
Češnjica	5569	67	5530	62	11100	29	3580	—	1106	95	420	—	1720	—	?
Črni vrh	5716	23	6555	92	13111	84	5408	31	3867	59	640	—	172	—	165
Dobrepolje	27948	81	27983	83	55932	64	15695	96	10138	87	11741	60	8924	92	?
Dobrunje ?															
Domžale	3322	34	2160	86	5483	20	2653	20	6	—	60	—	450	—	181
Frankolovo	3504	41	2906	98	6411	39	1111	—	1168	42	1700	—	388	70	148
Gojzd ?															
Gore	2169	90	1433	29	3603	19	256	—	20	—	1410	—	20	—	60
Gorica cent. pos. ?															
Gorje	14030	20	21588	59	35618	79	5428	82	3514	84	3053	26	7591	54	299
Horjul	10663	23	10504	07	21167	30	5181	12	3525	07	2071	60	2840	87	297
Hrenovice ?															
Idrija	18957	25	20015	65	38972	90	7907	14	3213	56	12949	56	802	15	75
Ig	20581	79	17756	97	38338	76	11929	52	10564	82	2220	—	3540	—	171
Izlake	6684	32	4970	29	11654	61	5435	—	806	66	2140	82	1050	—	175
Jesenice	—	—	—	—	17089	31	4774	—	1521	60	1500	—	—	—	95
Kamnik	50235	19	51350	44	101585	63	—	—	—	—	—	—	—	—	717
Kanal	47973	43	52169	10	100142	53	24643	—	34141	21	2960	—	2973	—	410
Kandija	43679	24	49670	38	93349	62	28612	05	15830	09	21770	—	11141	08	?
Kazaze ?															
Knežak	7130	27	6937	52	14067	79	7000	—	—	—	1860	—	—	—	30
Košana	4795	95	4051	68	8847	63	2490	80	3060	68	1762	08	991	—	368
Kranjska gora	15076	24	15496	68	30572	92	7329	—	826	71	5400	—	9000	—	267
Križevci	25509	17	22442	58	47951	75	17640	—	6884	—	11400	—	1573	72	200
Laško	10594	66	12114	21	22708	87	5041	85	8628	76	2290	—	971	—	301
Leskov ec	1961	43	2979	08	4940	51	1140	—	1404	—	570	—	745	70	204
Leskovica	1331	04	1277	90	2608	94	1020	—	755	40	—	—	250	—	79
Livade ?															
Ljubljana — ljud. posoj. .	1824805	41	1744736	91	3569542	32	291861	10	127035	03	365987	43	60140	08	1644
Ljubno ?															
Loškipotok na Taboru . . .	6014	99	5017	17	11032	16	5530	—	304	20	1600	—	400	—	49
Marenberg	3729	63	2148	59	5878	22	1700	—	187	04	1440	—	1149	60	347
Medulin	2763	48	2210	18	4973	66	989	91	413	42	1639	68	1387	52	290
Mengeš	6896	10	5441	88	12337	98	5384	—	2888	58	740	—	789	—	398
Metlika	38184	21	29243	51	67427	72	22700	45	11115	09	9956	—	3927	—	+3
Mokronog	7019	19	9661	81	16681	—	3556	44	5335	06	3190	—	978	—	220
Mošnje	6804	46	5713	77	12518	23	449	—	3063	57	2545	—	—	—	118
Naklo	1214	38	1646	20	2860	58	607	—	1123	34	—	—	600	—	45
Osap ?															
Pišece	5605	53	5042	60	10648	13	880	—	1260	—	3770	—	2804	—	+3
Planina	6135	54	5631	04	11766	58	4071	14	729	33	800	—	1272	—	98
Polhov-Gradec ?															
Poljane	50226	52	50324	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	403
Preddvor	3719	54	3701	52	7421	06	3652	—	440	52	1186	—	—	—	?
Preska	1022	—	1547	—	2569	—	1005	—	20	—	300	—	—	—	28
Pulj ?															
Radeče	10007	98	10297	89	20305	37	6240	75	2276	27	7847	64	2577	25	453
Rečica	26815	13	16564	36	43379	49	12157	28	12320	93	4230	—	2079	—	413
Renče ?															
Ribnica ?															
Ricmanje ?															
Rob	13454	16	13718	15	27172	31	2900	20	5413	69	8220	—	1360	—	169
Roč ?															
Rogoznica	10469	38	10179	15	20648	53	8340	32	16	90	9490	25	346	10	99

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Rova	7240	31	8001	07	15241	40	2886	—	2084	71	2400	—	4000	—	221
Rovle	7413	74	6410	82	13824	56	1830	50	2344	03	4060	—	630	—	182
Selce	12244	35	15324	06	27568	41	8695	24	3133	07	5000	—	2300	—	291
Semič	—	—	—	—	12358	44	3112	—	5837	14	126	60	700	—	239
Senožeče	2468	04	2315	—	4630	—	44	—	—	—	2310	—	1860	—	285
Sevnica	23611	62	25154	60	48766	22	10896	—	10877	45	12000	—	3793	—	1739
Sinčavas ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smlednik	2165	23	1887	20	4052	43	1414	—	—	—	600	—	400	—	22
Sorica	4540	24	4613	12	9153	36	4540	—	620	—	—	—	—	—	25
Srednjava	21708	86	23582	07	45290	93	13233	54	13628	32	3764	—	4121	—	370
Staraloka	4977	81	6215	94	11193	75	4021	20	3802	50	400	—	80	50	217
Stari grad ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stari trg	15860	68	12510	15	28370	83	11260	70	10838	77	1250	—	3200	—	543
Struge	4359	05	3830	08	8189	13	2356	—	1282	02	1540	—	340	—	41
Sv. Ema ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Jakob ob Savi	3858	95	2866	41	6725	36	1254	—	433	28	1000	—	1940	—	135
Sv. Jurij ob j. ž.	12241	24	8891	33	21132	57	9809	40	4161	70	1120	—	84	—	189
Sv. Jurij pri Kranji	11002	53	10548	30	21550	83	5241	—	1550	19	3250	—	4550	—	236
Sv. Križ pri Kostanjici	16588	89	13774	61	30363	50	11120	—	6156	17	7480	—	4464	20	79
Sv. Križ pri Litiji	5443	04	5329	92	10772	96	2878	—	3999	49	320	—	430	—	336
Sv. Kunigunda	6361	62	7457	69	13819	31	5038	—	695	94	—	—	300	—	81
„ Lenart ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šebrelje	7096	86	8159	85	15256	71	2250	—	603	32	2195	50	1072	22	100
Škocijan	10844	04	9293	86	20137	90	8457	—	3152	49	3410	—	2040	—	479
Škofjaloka	15659	32	10873	52	26532	85	12054	10	567	—	300	—	200	—	35
Šmarje	11869	88	8048	42	19918	30	4606	70	7189	60	820	—	—	—	196
Šmartno	6199	62	8004	06	14203	68	4582	—	7646	68	1480	—	370	—	170
Šturije	4543	53	3817	37	8360	90	2757	45	3102	17	420	—	93	—	195
Št. Ilj pod Tur.	6666	09	6999	58	13665	67	1531	85	2403	05	4200	—	1240	—	133
Št. Janž	894	42	2233	61	3128	03	728	72	566	—	820	—	40	—	?
Št. Jernej	28309	28	26572	02	54881	30	22094	90	5501	46	7210	—	2146	—	505
Št. Peter	18437	64	64409	39	82847	45	16748	46	6967	26	1320	—	1360	—	387
Št. Rupert	5103	69	5662	57	10766	26	4889	50	230	—	1020	—	100	—	197
Št. Vid	16574	15	19019	54	35593	69	6300	—	13342	94	1520	—	3010	28	388
Tinjan ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tomaj	3758	16	2820	95	6579	11	1860	—	500	—	2280	—	672	—	374
Tomišelj	7774	56	8036	36	15810	92	5824	—	1464	44	1300	—	1496	—	404
Toplice ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trebelno	13638	79	12635	93	26274	72	7394	—	5845	80	2276	—	140	—	166
Trnovo	13020	25	18553	86	31574	11	9189	69	10341	99	7974	—	3048	41	682
Tržič	12682	78	10905	32	23588	10	6411	62	4651	23	1190	—	1145	90	127
Tržišče	3654	76	4188	84	7843	60	3040	—	1020	—	660	—	—	—	101
Tunice	2075	01	1840	42	3915	43	1830	—	830	—	210	—	—	—	44
Velike Lašče	19356	56	17571	59	36928	15	13540	58	713	20	13800	—	185	24	76
Vipava	90219	23	85926	86	176146	09	18378	10	11902	17	20043	—	7090	80	1048
Višnjagora	23284	76	23665	46	46950	23	13119	30	6587	92	11069	37	6595	34	323
Vojsko	1705	39	1478	11	3183	50	1630	08	624	25	—	—	74	83	28
Vrhnika ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zagradec	8005	61	7084	88	15090	49	6415	—	1039	96	1000	—	50	—	92
Zatičina ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zg. Besnica	4731	40	5276	34	10007	74	1401	60	3653	64	1600	—	—	—	48
Zg. Tuhinj	15025	72	15060	67	30086	39	5030	—	831	75	2160	—	9488	91	161
Žiri	8484	06	4098	45	12582	51	5623	—	3768	83	320	—	2270	—	250
Župa Raščane ?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žužemberk	23174	51	15522	58	38697	09	19120	04	2343	61	6720	—	355	35	223

Mlekarji pozor!

O vedno večjem razširjanju posnemalnika „Alfa-Laval-Separator“ daje obrtno poročilo avstrijske delniške družbe Alfa-Separator na Dunaju jako zanimive podatke. V letu 1903 je bilo 50.000 komadov Alfa-Laval-Separatorjev narejenih in v vse dele sveta razposlanih. Posebno praktični Amerikanci se istih izključno poslužujejo, ker so se prepričali o neovrgljivi pretežnosti tega najizvrstnejšega posnemalnika. Tudi na Avstrijskem se odjemalci vedno bolj množe in je priznanje splošno. Tako je razsodništvo na razstavi v Pardubicah priznalo delniški družbi „Alfa-Separator“, dasi je ista razstavila hors concours, najvišje odlikovanje, častno diplomo z zlato svetinjo. Za kupovalce posnemalnikov so ta obvestila največje važnosti, kajti najboljši posnemalnik je tudi najcenejši in edino priporočljiv. Star mlekar in večleten posestnik „Alfa-Separator-ja“.

Kmetijsko berilo.

Vinogradništvo in vinarstvo.

Spomladansko obdelovanje vinogradov.

Med drugimi važnimi spomladanskimi deli v vinogradih, se vrše v tem času tudi okopavanje in gnojenje. Oba ta dela se morata smatrati kot najvažnejša, kajti vinska letina je največ od pravilne gnojitve in pravilnega okopavanja odvisna. Ako se trtam pravočasno in zadostno ne gnoji zastanejo iste v rašči ter nastavijo malo sadu, ako se pa pravilno ne okopavajo, se hranila v zemlji ne morejo dobro razkrajati, gorkota in zrak ne prihajata v potrebno globino, korenine se neenakomerno in nepravilno razvijajo in plevel navadno vse preraste, seveda vedno na škodo trte.

Kdor hoče imeti kolikortoliko enakomerno letino in raščo trt ta

naj ne gnoji eno leto prav močno potem pa 4, 5 ali tudi 15 let nič. Če se močno zagnoji, trte prva leta res prav bujno rastejo ter manj sadu nastavijo in vina iz takega grozdja so tudi bolj vodena. Pozneje pa ko precej hrane že porabijo, nastavijo sicer par let mnogo sadu a potem začnejo zopet pešati, ker če veliko rodijo se tudi močno izmolzejo. Treba je toraj obdržati jih v ravnotežju. In to se doseže edino le s pravilnim okopavanjem in gnojenjem.

Gnoji se s hlevskim ali tudi z umetnim gnojenjem. Prednost zasluži vsekakor hlevski gnoj kajti le-ta ima vse za razvoj trte potrebna hranila in razen tega tudi rahlja zemljo, dočim umetna gnojila dajo le hrano, a zemlje ne rahljajo marveč jo napravijo še bolj zvezno, zlasti kajnit.

Seveda pridejo okolščine, ko ni mogoče vsega tako izvesti, kakor se ravno želi, posebno sedaj ko je hlevski gnoj jako drag in ker vlada tako pomanjkanje delavcev. V tem slučaju skoro ni mogoče eden in isti prostor vsako leto, čeravno malo, pognojiti, marveč se to delo razdeli na 2—4 leta. Najbolje se izhaja, ako se prvo leto zagnoji s hlevskim gnojem, naslednje dve ali tri leti pa vsako leto z nekoliko umetnim gnojem namreč s Tomaževu žlindro in kajnitom ali pa z žveplenokislím kalijem in superfosfatom. Ako se prvo leto zagnoji s hlevskim gnojem, potem se vzame vsako naslednje leto povprečno 200 kg žlindre in 200 kg kajnita na oral, ali mesto teh gnojil pa približno 100 kg žveplenokislega kalija ter 200—250 kg superfosfata. V tretjem in četrtem letu še več. Razen tega se potrosi spomladi še 100 kg čilskega solitra, zlasti v 3. in 4. letu, ko trte že ponehavajo v rašči. Ako se gnoji z žlindro in s kajnitom pozno spomladi se pokaže pravi učinek take gnojitve šele naslednje leto, od superfosfata, žveplenokislega kalija in čilskega solitra pa že v istem letu.

Podkopava se različno. Najednostavnejši način je ako se raztrosi gnoj bodisi hlevski ali umetni sproti kar po čez in čez vinograda ter sproti podkopava. Gnojenje v globoke jarke ali v jamice ni v vsakem slučaju in za vsako zemljo priporočljivo.

Ako se gnoj po čez in čez vinograda potrosi ter pri prvi glavni kopi, marca-aprila ali celo maja, sproti podkopava, gledati se mora, da pride gnoj dovelj globoko v zemljo. Zato pa se mora vršiti prva kop vsaj 20 cm globoko, še bolje 25—30 torej deber čevelj. Tako kakor sedaj spravljajo prvo kop po Dolenjskem in Sp. Štajerskem — je slaba. Taka površna kop, se niti med pletev ne more prištevati kajti plevel se prav nič ne zatire, nasprotno, še toliko se mu zrahlja da potem še bolj odganja, osobito ker pride gnoj skoro na površje, zato pa so taki vinogradi v par tednih še bolj zeleni in polni plevela kot popred. Če pa se hoče imeti tak vinograd čist, okopati se ga mora vsaj petkrat v enem letu.

Pravilno spomladansko okopavanje se mora vršiti tako globoko, da se dobro zakrije ves gnoj in potlači ves plevel in dalje da je možno odrezati tik debela vse stranske zgornje korenine toraj na 25 do 30 cm globoko. Ako se tako globoko okoplje preide več tednov preden se plevel pokaže in če se tak vinograd še enkrat ali k večjemu dvakrat po letu opleve, ostane skozi celo leto popolnoma čist.

Tako globoko okopavanje pa ni možno izvršiti s takimi motikami ali rovniciami kakoršne so sedaj po Dolenjskem in Sp. Štajerskem v rabi, marveč z velikimi kopalnicami, z lopato ali s takim vinogradskim orodjem ki ga rabijo po Primorskem, osobito v Istri takozvane „šape“. S takim orodjem se kopač do kolen zakoplje, in primeroma precej hitro dela.

Obrezovanje stranskih zgornjih ali rosnih korenin je velike vred-

nosti, ker se potem spodnje, glavne, globoko segajoče korenine bolje razvijajo. Ako se iste ne odrežejo vsako leto, se potem prav močno na vse strani raztegnejo, spodnje zastanejo v razvoju in posledica je, da ko postanejo take zanemarjene trte starejše, trpe na suši, pozimi pa mraza in ker se te površne korenine pri kopanju kolikortoliko ranijo, oslabi cela trta tako, da naposled v najboljši dobi pogine. Torej kakor povsod velja tudi tu deviza rajši počasneje toda pravilno napraviti. X.

S p l o š n o.

Kmetško delo v spomladi.

„Jutranja ura, zlata ura,“ pravi pregovor. Kakor to velja o dnevu, velja še bolj o letu. Mislim namreč na gospodarstvo, katero se nekako začne oživljati v spomladi. Narava se giblje in vstaja, človek pa je zato, da ji pomaga k razvitku. Sedaj je treba kmetu skrbeti in delati, ako hoče da mu zemlja ne ostane vse leto malovredna in nerodovitna. V tem mu podamo za sedaj nekaj nasvetov:

Skrbi gospodarja. Ako je možno reči o napredku kmetijstva, je sedaj ravno pravi čas, da si kmet zemljišče in tako pridelke izboljša. Treba mu je poskrbeti za dobra semena, čvrsta gnojila, dobro obdelano zemljo, umno potrebo drugih pomočkov, kateri so mu pri rokah, kakor napeljava vode itd. Sedaj kmet ne sme zanemarjati ničesar, ako hoče, da mu bode zemljišče potem hvaležno z obilnim pridelkom.

V shrambah treba pregledati in oskrbeti, je-li vse v redu in pripravljeno. Tako zrnje za polje, semena za vrt, krompir za nasad, orodje za delo, pa še dosti drugega. Ako je slabo vreme, se še lahko jedno ali drugo popravljaja, da je potem pri rokah, kadar je vreme boljše. Zlasti na semena je posebno treba paziti, da so izčistena in tako vredna sejanja.

Na vrtu je sedaj vse marljivo ob lepem in suhem vremenu. Najbolj se mudi sejati semena, katerih rastline se imajo potem presajati. Tako zelje, pesa, koleraba itd. Vmes se tudi lahko poseje kaj solate, da kadar so omenjene rastline za presajati, ne ostane zemlja ondi prazna. Umna gospodinja tudi ne pozabi sedaj na razno zelenjavo, katero vse leto potem rabi za kuhinjo in mizo, tako dosti in dobrih vrst solate, rumenega korenja, čebule in česna, bolj pozno tudi kumar, peteršilja, majarona, šnitleka in še mnogo drugih rastlin. Gotovo je tudi, da vsaj dekleta ne pozabijo na različne cvetlice, brez katerih bi vrt ne bil tako prijazen kraj. Na vrtu se ravno vidi, kakšna je gospodinja, ki ga da obdelavati in kakošne so delavke, ki ga oskrbujejo.

V sadovnjaku je enako sedaj treba izvršiti največ posla, predno drevje požene. Presajanje in obrezovanje smo opisali že na drugem mestu, opomniti nam je le še na tla, da bi nam tudi zemlja kaj trave rodila, V ta namen, ako je mogoče, napeljimo gnojnice ali pa nasejajmo ob slabem vremenu pepela, ali drugačnega gnojila. Posebno pa še na vrtilih zatirajmo mravlje, katere so kaj škodljive vsem sadežem. Da se jih iznebimo, treba jim razdreti gnjezda, ondi pa zakopati kaj smrdljivega, n. pr. mrtvo žival, ali pa kos živega apna. Drevesa pa ovijmo na okoli s kolomazom prevlečenim popirjem da ne morejo na veje.

V hlevu nam je sedaj tudi skrbeti pred vsem za snago, kar se doseže z dobrim nastiljem in pa snaženjem živine. Sedaj ko živina dlako menja, se ne sme zanemarjati jo čedno izkrtačiti, kar se naj zgodi vsaki dan. Posebej nam je v tem času tudi skrbeti za vzrejo mlade živine, telet, praseta itd. Sedaj v spomladi skotena žival, ako se prav oskrbuje, doseže v rasti jesensko, pa jo pozneje še navadno prekosi.

Na dvorišču se sedaj oskrbi, da se čvrsto postavijo plotovi ali ograje. Zlasti, ako se na prosto spušča mlada žival, kar ji je v poletnem času koristno, je dobro, da je ograja gosta in trdna.

Na polju se sedaj vrsti delo jedno za drugim. Pameten kmet gotovo že iz skušnje pozna svoje zemljišče in njega lego ter ve, na katerej strani in kako pognojenej zemlji rodi najbolje jedna vrsta sadežev, na katerej ugaja drugi vrsti. Navadno se po hribih vrsti gnojitev tako: Prvo leto za gnojenjem se posadi koruza ali pa krompir, drugo leto se seje rž ali ječmen in tretje leto pa še oves. Vendar, kakor rečeno, to pravilo ni stalno z obrisom na kakovost in lego zemljišča. To pa presodi najbolje izkušnja, katera je vsakemu kmetu najboljši učitelj.

V vinogradih se je sedaj že izvršila prva kop in čez nekaj časa ji sledi že druga. Tukaj, kakor sploh pri vseh delih v vinogradih treba je vsaj za nadzorovanje dela večaka, ki je podkovan z vednostjo in skušnjami. O da bi nam v tem krepko segle najprej naše gospodarske šole v pomoč.

Na travniku sedaj tudi ni brez dela. Treba izčediti jarke in napeljati vodo. Ako je mogoče iz kacega potoka ali vsaj studenca napeljati vodo, ne zanemarimo te prilike. Če je voda gosta, ima sama precej redilnih snovij v sebi, posebej še, ako odteka od studencev in korit, kjer se napaja živina ali pa se pere perilo. Gnojnica od odpadkov živine in pa milnica od perila, to ste najboljši, pa tudi najcenejši gnojili za travnike, katerih izkoriščati moremo najlažje, ako takšno vodo po jarkih napeljemo na travnike. Ako pa je voda bolj prazna, velja vsaj v ravninah ob jarku ki ga napravimo izkopati jamo, v katero zapeljemo gnoja. Ondi izpira mimo tekoča voda snovi od gnoja, katere v svojem teku raznaša po zemljišču. Tega je se-

veda treba večkrat premešati, zlasti ob deževju. Na travnikih tudi ne smemo pozabiti v spomladi razgrniti ali razkopati vse kupe, ki jih napravijo mravlje ali krt, da je košnja potem lažja in boljša. Za razgrinjanje krtin in sploh za čedenje travnikov so vsega priporočila vredne železne grablje, s katerimi se tudi mah precej postrga, zlasti ondi, kjer ne moremo z brano ga prevleči.

V gozdu je sedaj skrajni čas, da se iztrebi, kar je sneg ali veter po zimi polomil. Posebno v smrekovih gozdih je na to treba ostro paziti, da se tako zabrani začetek znanemu škodljivcu gozdov — lubadarju. Te nesreče v naše kraje nas varuj Bog, pa tudi našega kmeta bistro oko in trdna volja. Zato pa je treba kmetu posebno smrekove gozde pogosto pregledovati in ko kaj sumljivega najde, dotično drevo kaj posekati in odpeljati. Vejevje tacega, ako ni v gostem gozdu, kaže najbolj na panju sežgati, da se tako vsa zalega lubadarja zatara.

Ker že govorim o tem, naj še opomnim, da se najraje utihotapi ta mrčes, ako polomljeno drevje leži kje med zdravimi istotako napravljene plohi ali hlodi s skorjo obdani, ali tudi že oguljene skorje same. Vse to naj pametan kmet vsako spomlad trebi in spravlja iz gozda, da se za časa obvaruje tega škodljivca.

Ko govorim tako o vsakojakem delu v spomladi, ne smem še pozabiti na razne poprave, katere zahteva vsako leto od kmeta njegovo stanovanje in zemljišče. Tu treba zakrpati streho ali jo obnoviti, ondi obnoviti tramove in planke, skrhana ognjišča in peči tudi treba popraviti. To se pa še najbolj in najceneje da storiti sedaj v spomladi, ko še kmet lažje sam s svojimi ljudmi in živino postreže rokodelcu, dočim mu na jesen radi preobilnega dela ne bi bilo mogoče in mu torej hodi vse predrago. To velja tudi o zavarova-

nju ob vodah itd. Sedaj se še lažje dobijo delavci in kmet likor toliko sam pomaga, med tem ko pozneje nima trohe časa ganiti se od svojih opravkov.

Tako sem ti torej ljubi tovariš kmet nekoliko svetoval za čas dela v spomladi. Bog ti pomagaj pri vsakem poslu in tako ohrani ves kmetski stan trden in močan steber, v slavo in korist celemu narodu slovenskemu!

Pohorski.

Zelenjad v kuhinji.

Hura, mati Dolenčeva! Poskajujte od veselja! Nobene skrbi več, nobenega popraševanja: Kaj naj jutri skuham? Kaj danes? Miza je vedno pokrita, ali jo vsaj lahko v kratkem pokrijete s takimi dobrotami, da se bodo vsem domačim sline cedile in oči blisketale! Brrrr, zunaj veter brije! Na oknih slika mraz najlepše ananove in praprotne liste in po polji žvižeja sever sneženo in ledeno pesem. Mati Dolenčeva se smeja! Za kosilo prinese na mizo sveže solate od majnika, kolerabe od junija, kapus od julija, zelje od avgusta, da beluš (špargelj) od aprila!

Sredi zime — sveža zelenjad! Pa menda pač ne iz tistih plehnjatih škatelj, iz konserv? — Bog obvari! Naravnost iz shrambe! Kje pa je dobila Dolenčeva mati vse to?

Gospodinje, ve imate lahko leto za letom v shrambi svežo zelenjad, tako lepo, tako sočno in dobro, kakor bi jo prinesle naravnost iz vrta ali jo kupile na trgu v mestu.

Toda kako? me vprašate. — Povej nam vendar kje, kako, kdaj lahko dobimo to drago zelenjad?

No pa me poslušajte, ljube gospodinje!

Glejte v vseh koreninah in zeljnih listih je veliko vode, kakor to same dobro veste iz kuhinje. Odkod ta obilna voda v loncu pri kuhanju zelja? No, od nikoder drugod, kot iz zelja, ohrovta, pese, krompirja samega. V enem samem

starem stotu zelja, ali kolerabe, zelene čebule, fižola ali graha, špinacije ali solate, korenja ali karfirole je dobrih 90 funtov vode, pri kumarah in bučah celo 95 funtov. Le pomislite! Pri kuhi pride ta voda ven in Vam polni lonec! Ali od te vede ne bo nikdo sit! In voda za pijačo je v vodnjaku bolj sveža in boljša! Voda v zelenjavi, v repi, pesi, nima nobenega smotra! Zelenjad z vodo polni samo lonec in trebuh, čez $\frac{1}{4}$ ure je človek že zopet lačen kot volk; proč z vodo v zelenjadi! Proč, proč!

In res! Ljudje so prišli do te reči!

Grof Atems v Gradcu je začel prvi sušiti zelenjad, kot jabolka, hruške itd. Za njim so šli drugi in zdaj sušijo, da je veselje pogledati in pošiljajo na trg suho zelenjad, ki je videti tako sveža, kot bi prišla ravnokar iz polja, ima lep vonj in tudi isvrsten okus. In ker posušena zelenjad mnogo lažje vzame nase maslo kot pa sveže zelenje, zato se potrebuje tudi manj putra in vendar je okus boljši. In pa kako lahko bi se taka posušena zelenjad prodajala po zimi v mestu na trgu. Koliko dela ima mestna gospodinja s svežo zelenjadj! Posušeno zelenjad bi vzela iz omare zrezala k mesu in gotova bi bila. Če bi bilo treba bataljon preskrbeti skozi 60 dni, bi bilo treba samo 30 stotov posušene zelenjadi.

Toda koliko pa stane ta coprnija? Tovarnar Friesen v Rothi pri Lipskem prodaja 1 kg (2 funta):

stročji fižol	po K 4.—
korenje	„ „ 2.—
poré	„ „ 2.—
zeleno	„ „ 4.—
ohrovt	„ „ 3.—
kolerabe	„ „ 2.60
peteršilj	„ „ 4.80
rdeči kapus	„ „ 3.60
čebulo	„ „ 2.—

i. t. d.

1 kg zadostuje, če ni nič mesa zraven za dobrih 20 porcijonov po

5 *dlg*. Ako imamo pa zeljenad za k mesu, je je pa treba še za polovico menj.

Taka je stvar. In Ve gospodinje mislite zdaj in računite! V Vaši moči je možnost, da lahko svoje družine dobro, po ceni in obilno preredit. Z majhnim lahko napravite svojega moža in otroke zdrave, močne in srečne. Če pa nočete pa še naprej zapravljajte, polivajte, izmetavajte po svojih kuhinjah, da se Boga usmili.

Sicer pa ostanite zdrave in če bi rade kaj podrobnejega zvedele o današnji kuhinjski umetnji ozir sušenja zelja, se le korajžno oglasite z vprašanjem. Vedno Vam bo rad odgovarjal Vaš

Umnikov Lovre.

Stališče marelice.

Zelo razširjena je misel, da marelice, kakor tudi vinska trta najlepše rastejo in najbolje rodijo ob južnih stenah, toda ta misel je napačna. Marelica hoče imeti sicer zelo zavarovano in toplo lego v kakem zatišji domačega vrta, toda je kot visoko deblo ali v podobi grma ali v prostem špalirju mnogo rodovitnejša nego na stenskem špalirju. Ob steni naj se da marelici, če le mogoče, vzhodno stran, ki je zanjo še najbolj primerna, nikoli pa ne južne strani, ker je ta pregorka zanjo. Mej vsem našim drevjem prične marelica prva poganjati in se tudi prva obsuje s krasnim zardelim cvetjem. Marelični špalir na južni steni pa cvete zopet za dobrih 10 dnij preje nego prostostoječe drevo in večinoma že ob času, ko je zlasti po noči še prav občutno mrzlo. Ker je pa marelični cvet za mraz silno občutljiv, zato ni čudno, da nastavijo na prostem stoječe marelice mnogo več sadu nego špalirji ob stenah. Dalje, ker je marelični sad, dokler je še majhen in ne doseže lešnikove velikosti, tudi proti močni toplini zelo občutljiv, zato pade raz špalir tudi še marsikak sad, kot žrtev vročih solnčnih žarkov.

Sicer je sadje na špalirju po navadi debelejšje, po navadi tudi preje dozori, toda nima od daleč ne tako dobrega okusa, ni tako aromatično ali lepo dišeče in ne tako sočnato, kot sadje na prostostojećem drevju, na špalirjih in polvisokem drevju.

Zakaj pobira perotnina pesek.

Perotnina požira hrano, zrnje in drugo, celo in ta pride najpreje v golžun (krof). Golžun ima veliko žlez in v njem se trdo zrnje razmehča ter pride potem v želodec, kjer se še enkrat z želodčnim sokom prekuha. Želodec mora pri kuretini nadomeščati in opravljati službo zob. Obdan je z debelo plastjo mišic in prevlečen z nenavadno močno kožo. Te močne mišice ohranijo želodec v neprestanem gibanju. Perotnina pa kavsa in pobira tudi pesek in majhne kamenčke zato, da pomagajo pri vednem gibanju tudi ti drobiti in mleti razmehčano pičo. Zdaj še-le zamore kokoš, golob, gos, raca drobno zribano pičo prebavljati in izkoristiti za telo. Tudi kamenci se polagoma obrabijo, zaokrožijo in odidejo z blatom. Živali jih nadomeščajo z novimi ostrorobotimi, ker taki bolje služijo njih namenu kot gladki in zaokroženi. Takih za prebavljanje potrebnih kamenčkov ima žival dovolj na izbero zunaj na prostem. Drugače pa je po zimi, ako leži snega na debelo. Živali ne morejo na prosto in v hlevih takih kamnov navadno ni dosti dobiti. Ako nočemo, da se moti prebavljanje, moramo poskrbeti perotnini takega neobhodno potrebnega materiala s tem, da ga jim potresamo v zimski stan. Kdor tega ne stori, se bo moral vsled motenega prebavljanja pritoževati, da živali slabo neso in nič ne koristijo. Le kdor izpolni vse pogoje umne perotninoreje, ta bo imel veselje nad svojimi košmi.

Narodno gospodarske drobtine.

I. Odpadki od rogov, dober gnoj.

Mnogokrat se zgodi, da se pri kovačih odrezani rogovi od kopit, kar zametavajo. To pa ni prav, ker so le-ti izborna gnojilo. Imajo namreč v sebi mnogo dušika, kar je najboljši gnoj za razno zelenjad. Rabijo se kot gnojilo naravnost, ali pa se zmešajo v kompost ali uložijo v tekoči gnoj. Kdor ima priliko si nabaviti takokšnih odrezkov od kovača, naj je ne zamudi, oskrbel si bode tem potom za vrt najboljše gnojilo.

II. Najboljši cepilni vosek.

Napravi se tako-le: Na 1 *kg* to je 1000 *gr* mazila se vzame 100 *gr* čvrste smerekove smole, 300 *gr* čebelnega voska, 100 *gr* kolofonije, 50 *gr* lanenega olja in 50 *gr* čistega špiritusa. Šmola, vosek in kolofonija se zdrobi in v plehastej posodi na mirnej žrjavici raztopi. Nato se prilije olje in špirit, kar se vse dobro premeša. Takšno mazilo je priznано kot najboljše, bodisi pri cepljenju ali zamazanju ran na sadnem drevju.

III. Vrtnarji pozor.

Kdor je količkaj skrben rejec sadja in zelenjadi, ima navado, da v spomladi kolikor mogoče očedi in osnaži drevje, kakor tudi vse rastline in ozemlje, kjer se oni sadeži nahajajo. Toda to še ni vse: Navada namreč je, da se ti ostanki, bodisi še v kakršnej koli obliki, vržejo kam v stran, brez premisleka. Potem se pa toži, da po nekaterih vrtilih vladajo leto za letom razne bolezni na sadežih, drevju in zelenjadi. Tukaj treba nekaj pomisleka.

Gotovo je, da pri vseh sadežih se odstranjujejo le osahle veje in ovenele rastline. Le-ti so pa oslabeli vsled raznih bolezni. Ako hočemo namreč, da se te bolezni kolikor mogoče uničijo, nam je neobhodno treba, da se ti bolehn

in hirajoči ostanki do čistega uničijo, kar se zgodi, ako jih sežgemo, ali globoko v zemljo in za dolgo časa v kompost pomešamo. Ne pozabimo na to, kadar naše vrte v spomladi prenavljamo!

IV. Bolezni krav pri otelitvi.

Vsled neznanja živinorejca pri-
godi se večkrat, da ljudje strežejo
kravam k otelitvi še pred časom.
Mnoga krava ima namreč že več
tednov pred oteljenjem neko bo-
lezen, katera jo napihava kakor
da bi imela skotiti tele. Ako ne
zna živinorejec dobro za čas bre-
josti, ga lahko to premoti, da mi-
sleč bode žival skotila, ji streže
za to. Tukaj moramo spomniti,
kako potrebno je zapisovati si
kmetu, kedaj je bila krava pri
biku, da se potem približno ve za
otelitev in da znamo o pravem
času živali postreči.

Ako opazimo pri kravi pred
časom omenjeno napenjanje, denimo
kuhati kumine, kamilic, janeža in
enakih trav, ter dajmo to kuhovino
mlačno kravi izpiti ali požreti.
Nekateri dodavajo tej kuhavini še
nekaj žganja.

Kadar pa pride čas za to, da
krava ima storiti, je najbolje, da
jo pustimo v miru, da se pri po-
rodu sama spomaga. Le v sili,
ako se tele ne more ločiti od krave,
bodisi da napačno leži, ali pa je
preveliko, treba pomagati s tem,
da se tele zravna in polahko vleče.
Toda k temu delu naj se ne loti
vsakdo, treba izkustva in previd-
nosti. Tudi se ne sme pozabiti,
kdor se dotika tega, da si namaže
roke prej z lanenim oljem.

Kadar je krava storila, treba
jo pustiti, da tele obliže. To stori
navadno vsaka sama rada, le ne-
katera divja se teleta boji ali straši.
Takrat pa je treba tele s čedno
slamo ali rjuho dobro obrisati, da
se hitro posuši. Sedaj je pač čas,
da se dá kravi kaj okrepčalnega.
Po nekod dajejo narezanega kruha,
na katerega vlijejo vina, spet
drugje opečejo na masti prosa ali

pa tisto dajo samo. Seveda se ta-
krat tudi krma zboljša, da jo krava
raje žre. Za pijačo je takrat pač
treba skrbeti, da je ni premalo in
da je mlačna.

Ako se je krava pri porodu
zlo napenjala, zgodi se rado, da
se ji to napenjanje tudi še po ote-
litvi ponavlja. Večkrat se celo
zgodi, da se pri tem celi teletnik
izvali iz nje. V takem slučaju
treba je teletnik z mlačno vodo
lepo snažnega nazaj spraviti, kar
znajo pa le večje roke prav storiti.
Ako se je bati, da bi se to še
zopet ponovilo, svetujejo nekateri
od zunaj kravo nekako obvezati,
tako da more blato in voda od nje,
ne da bi prišel teletnik zopet od
nje. Vendar v takih slučajih je
vselej boljše delo izročiti živino-
zdravniku, da se kaj ne pokvari.
Pač pa je dobro takšno žival imeti
na gorkem prostoru, navrh pa jo
na križu odevati z odejo namočeno
v kuhovini senenega droba, navrh
pokriti pa še s suhim ogrinjalom.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 21.: (G. S. v P.) Kedaj
se drevje bolj debeli v suši ali v de-
ževnem vremenu in kakšen vpliv ima
zračna temperatura na raščo drevja?

Odgovor 21.: Čim vlažnejše je,
tem bolj se drevje debeli, dočim se
ob suhem času debelost zmanjša ali
vsaj neizpremenjena ostane. Dež igra
tu veliko vlogo, zlasti ob prav vročih
dneh. Nadalje je omeniti, da se drevje
tudi le ob gotovem času debeli. List-
nato drevje n. pr. se debeli le ko je
ozelenelo in dokler pričinja listje od-
padati, dočim se igličasto drevje, to so
smreke, jelke, borovci itd., vedno de-
beli, izvzemši ob hudem mrazu, če ne
zmrzuje.

Letna rašča drevja je nastopna:
Od pričetka spomladi do maja se isto
naglo debeli in razvija; do polovice
junija se le za malenkost zmanjša. Zo-
pet se močno razvije do polovice julija,
potem pa se znatno zmanjša do polo-
vice avgusta. Tudi suhi vetrovi vpli-
vajo na razvoj.

Vprašanje 22.: (R. T. v M.) Na
mojih trtnih špalirjih in na trtah ki
rastejo ob brajda, opažam že par let,
da se napravljajo na dvoletnem in sta-

rejšem lesu nekake ušive zalege, ki s
časom tudi porudeče. Napravijo se ne-
kake grinte ki se pa dado lahko od-
straniti; pod tem grbom pa zapazim
neko belo stvar. Meni se dozdeva, da
mi to trto uničuje. Če je moj sum
opravičen, kako naj tega škodljivca
odstranim?

Odgovor 22.: Po Vašem opisu so-
deč, se je na Vaših trtah naselil tako-
zvani trstni kapar (*Coccus vitis*). Ta
mrčes se opazi šele ko se napravijo
stenicam podobne grbice, kar Vi grinte
imenujete. Te grbice so mrtve kapar-
jeve samice, pod katerimi se nahajajo
izlezla jajčeca.

V mali množini ta mrčes ne ško-
duje; če se pa na celi trti naselí, iz-
sesava sok in na krajih kjer je teh
uši več skupaj, se trta tudi skrivi in
postane celo rapasta ter vedno bolj
peša.

Ta mrčes se prav hitro in lahko
odstrani, ako se napadeni deli ostrgajo
ter z beležem namažejo.

Vprašanje 23.: (F. K. v Št. J.)
Nekateri trdijo, da zadostuje, ako se
vzame za prvo in tudi drugo škrop-
ljenje le 1 kg modre galice in toliko
gašenega apna, da je baje učinek prav
dober. Meni se to skoro neverjetno
zdi, ko smo do sedaj jemali 2 in celo
3⁰/₀. Prosim pojasnila, če se 1⁰/₀ ga-
lica priporoča.

Odgovor 23.: Istina je, da smo
pričeli sedaj rabiti le 1⁰/₀ galico. Po
dosedanjih skušnjah zadošča za prvo
škropljenje celo 1¹/₂ — 3¹/₄⁰/₀ t. j. 1¹/₂ —
3¹/₄ kilograma galice na sto litrov vode.
Razložek obstoji le v tem, da je treba
pri manjših množinah enkrat ali dva-
krat več škropiti, kot če se vzame
1¹/₂ — 2⁰/₀, ker čim več galice pride
na listje, tem dlje traje, da se vsa zo-
pet raztopi in da jo dež spere. Bolje
pa je vsekakor, rabiti le 3¹/₄ — 1⁰/₀ pa
škropljenje še 1 — 2 krat več ponoviti
kot škropiti z 2 ali celo 3 odstotno
galico, pa le dvakrat ali celo samo
enkrat. — Za prvo in drugo škrop-
ljenje, ki se mora vršiti prvič maja
ali v južnih hrajih celo proti koncu
aprila, in drugič junija, najkasneje pa
začetkom julija se lahko vzame le 1 —
1¹/₄ odstotna, za poznejše tretje ali
četrti škropljenje pa 1¹/₄ — 1⁰/₂ od-
stotna galica.

Zlasti letošnje leto naj se zgodaj
šrkopi, ker vsled lepega vremena utegne
bolezen zgodaj nastopiti.

Vprašanje 24. (Fr. M. v Z.) Na
Vaše vprašanje glede bikorejskih zadrug
najdete odgovor v zadevnem članku
današnje številke.

Vabilo

na

I. občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Smledniku,
reg. zadruga z neomej. zavezo,
ki se bode vršil v nedeljo, dne 8. maja
1904 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

V slučaju, da prvo sklicani občni
zbor radi premale udeležbe ne bi bil
sklepčen, vršil se bode pol ure pozneje
drugi z istim vspešdom in na istem
meslu, kateri pa bode sklepal brez
ozira na število navzočih članov.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojil. v Št. Petru,
registr. zadruga z neomej. zavezo,
kateri se bode vršil v nedeljo dne
8. maja 1904 ob 3. uri popoldne
v zadrugi hiši.

Dnevni red:

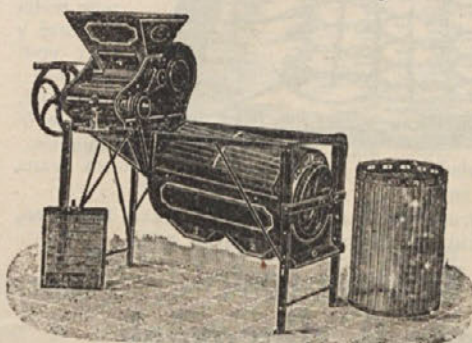
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1903.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Razni nasveti in slučajnosti.

V Št. Petru, dne 15. aprila 1904.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem
času zadostno število društvenikov, se
prične ob 4. uri drugi občni zbor na-
tančno po zgoranjem dnevnem redu,
in sklepa ne glede na število navzočih

Delniška družba tovarne strojev N. HEID v Stokerau.

Trijerji

(čistilniki)
za vsakovrstne na-
mene s kovanimi
plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme,
deteljo, rž, lečo in
bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev.
Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!
Nad šestdeset prvih odlikovanj. 201 12—11

Patentovano samotvorno

orodje za škropljenje „Syphonia“

za vinograde, za hmeljske nasade, za pokonče-
vanje škodljivcev na sadnem drevju, v odstra-
njenje bolezni na listju, za pokončevanje gren-
kuljice in divje gorčice itd.

Samotvorna, nosljiva

brizgalnica ^{tudi} kotlom iz bakra
za 10 ali 15 litrov tekočine z ali brez priprave
za mešanje s petrolejem in samotvorne
vozne brizgalnice

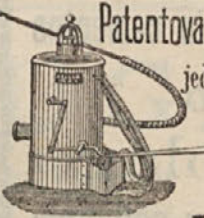
izdeluje in prodaja kot specialiteta 217 6—3

PH. MAYFARTH & Co.

tovarna poljedelskih strojev, posebna tovarna za vinske stiskalnice in strojev
za vporabljanje sadja.

Dunaj II., Taborstrasse št. 71.

obširni ilustrovani ceniki brezplačno. Zastopniki prodajalci se radi sprejmo.

Patentovane sprave za žveplanje trt
jednostavno i duplo delajoč
**SKROPILNICE PROTI
PERONOSPORI**
TER VSE POTREBNE
VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIENOGRADARKE STROJE,
prodaja v najboljši izvršitvi,
JG. HELLER NA DUNOJU
II. Praterstrasse 49
Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

212 20—6

Tak

težak prešič

zredi se le s pridajo

Barthelnovega klajnega apna

v enajstih mesecih. I. Melzer piše 9. decembra 1896: „Z od Vas doh-
ljenim klajnim apnom dosegel sem v lastni reji pri enajst mesec
sladem mladici navadne kmečke pasme **spitano težo 250 kil.**“
Barthelovo klajno apno je najboljšo in najcenejše sredstvo, da
se žival obvaruje pred zlomljenjem kosti, hromostjo zrebet, telet in
pujskov, za izrejo mladicev, zvišanje mleka, proti glodanju lesa, pitju
gnojnice, za nesenje jaje pri kokoših itd. Popis in priznanja brezplačno.

M. Barthel & Comp., Dunaj
X. Siccardsburggasse 44. 204 12—10

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

210 24—7

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1.

naznanja svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa
potrebna **umetna gnojila, kakor Tomaževo
žlindro, kalijevo sol, solitar, superfosfat**
(koščeno moko) in **Barthelovo klajno vapno.**

Naročila se točno izvršujejo!

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Zarezane strešnike vštricne

(Strangfalzziegel) in francoske
(gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

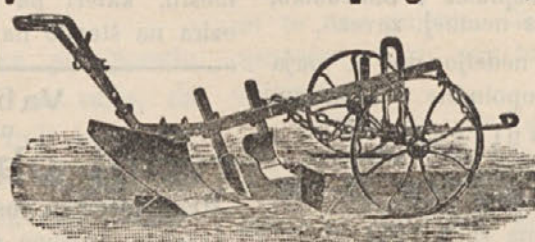
ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih
množinah 220 5—3

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

Spomlad

se približuje treba je torej kmetiji raznih strojev, tož so v prvi vrsti :
jekleni univerzalni plug kojega ni treba nič držati. Plužne, kakor tudi plug so

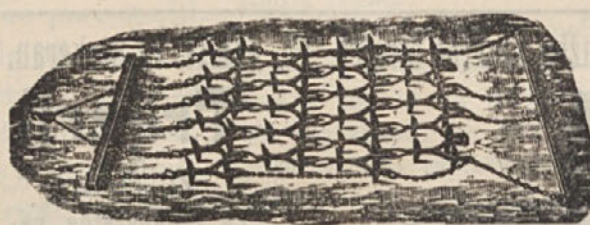

čisto iz železa in jekla, torej trpežen in tako zboljššan, da živina pri istem manj trpi in lepše orje, kakor naši navadni plugi, — sploh najboljši, kar se ga more dobiti. Vsakdo naj po-

skusi in potem sodi! Če bi kateremu ne ugajal, ni primoran ga obdržati. V drugi vrsti so: 214 x—5

železne brane za mah.

Njih korist je pri nas še premalo znana. Ker je pri kmetiji

živilorejstvo najplodonosnejše, treba je torej v prvi vrsti dobrih travnikov, a to je le mogoče,

če se travniki vsako spomlad z tako brano prevlečejo. Dobra brana se splača v prav kratkem času.

Te, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze, železoške šine, cement itd. priporočata po najnižji ceni

Karol Kavšeka nasled.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelj. strojev
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Slovenske cenike pošljamo na zahtevo brezplačno!

Centrala za nakup in prodajo!

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

posreduje svojim članom

nakup vsakovrstnih kmetijskih potrebščin, kakor umetnih gnojil, modre galice, žvepla; raznih poljedelskih strojev, vsakovrstnih semen; koruze, moke, otrobov itd. po najnižjih cenah;

prodaja vse vrste kmetijskih pridelkov itd. ter ima v zalogi vse tiskovine za raiffeisenske hranilnice in posojilnice, katerim preskrbi po znižani ceni tudi železne blagajne, varne proti požaru in vlomu.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg naprej.

Posredovalnica za Zvezine trgovce!